

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 15.9.2008
COM(2008) 551 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА**

**Втори годишен доклад за 2007 г. относно осъществяването на помощ от
Общността съгласно Регламент (ЕО) № 389/2006 на Съвета от 27 февруари 2006 г.
за създаване на инструмент за финансова подкрепа с цел насърчаване на
икономическото развитие на общността на кипърските турци**

{SEC(2008)2469 final}

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Втори годишен доклад за 2007 г. относно осъществяването на помощ от Общността съгласно Регламент (ЕО) № 389/2006 на Съвета от 27 февруари 2006 г. за създаване на инструмент за финансова подкрепа с цел насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци

1. ВЪВЕДЕНИЕ

На 26 април 2004 г., Съветът направи следното изявление:

„Общността на кипърските турци изрази категоричното си желание за бъдеще в Европейския съюз. Съветът е решен да сложи край на изолацията на общността на кипърските турци и да улесни обединението на Кипър, като насърчи икономическото развитие на общността на кипърските турци. Съветът прикани Комисията да представи подробни предложения за тази цел, като акцентира по-специално върху икономическата интеграция на острова и върху подобряването на връзките между двете общности и контактите с ЕС. Съветът препоръча сумата от 259 млн. EUR, която вече е определена за северната част на Кипър в случай на решаване на спора, сега да бъде използвана за тази цел.“

Регламент (ЕО) № 389/2006 на Съвета за създаване на инструмент за финансова подкрепа с цел насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци¹ (наричан по-нататък „Регламентът за помощ“) бе приет на 27 февруари 2006 г.

Този втори доклад обхваща периода от 1 март до 31 декември 2007 г.

2. ПЛАНИРАНЕ НА ПОМОЩТА

В рамките на бюджета за 2007 г. не бяха отпуснати допълнителни средства, за които да бъде необходимо програмиране. Не бе необходимо и препрограмиране на средствата през отчетния период. Бяха направени незначителни промени в някои фишове за проекти, които не налагаха изменения на петте решения на Комисията, приети през 2006 г.

3. МЕХАНИЗМИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Европейската комисия отговаря за управлението на помощта. Въвеждането на механизми за управление бе продиктувано от *ad hoc* характера на тази програма за помощи и на нейните бенефициери. Програмата се изпълнява в държава-членка на ЕС, но в район, който не е под ефективния контрол на правителството на тази държава-членка и където прилагането на достиженията на правото на ЕС е преустановено.

¹ ОВ L 65, 7.3.2006 г., стр. 5.

За изпълнението на програмата през 2006 г. бе сформиран програмен екип, в чийто състав влизат длъжностни лица и договорно нает персонал от Комисията, като част от работната група по въпросите на общността на кипърските турци в рамките на ГД „Разширяване“. Програмният екип бе подсилен през отчетния период. До декември 2007 г. екипът се състоеше от 27 души, включително 3 длъжностни лица от Комисията, 14 договорно наети лица и 10 лица местен персонал, осигурен от частен изпълнител (GTZ), за административна и логистична поддръжка.

Програмният екип, работещ в Кипър съгласно условията на дългосрочна командировка, продължи да използва помещенията на Офиса за подпомагане на програмата, създаден през септември 2006 г. и разположен в северната част на оградения град Никозия. Логистиката на офиса продължи да бъде осигурявана от частен изпълнител (GTZ), чийто договор бе в сила до 20 юни 2008 г. Офисът за подпомагане на програмата се утвърди като много важно средство за осигуряване на координацията със заинтересованите представители на кипърските турци, както и за осигуряване на място за срещи и семинари. Първоначално избраните помещения се оказаха твърде малки поради нарастващия брой персонал, необходим за договарянето на финансовите средства до края на 2009 г. През есента на 2007 г. бе взето решение за настаняване в нови помещения след извършване на необходимото обновяване². Също така след юни 2008 г. бе открита тръжна процедура за услуги за управление на офиса (помещения, оборудване, персонал по поддръжката).

4. ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

4.1. Общ преглед

Комисията изпълнява тази програма за помощи в уникален политически, правен и дипломатически контекст. По време на отчетния период Комисията се сблъска с някои практически последици в резултат на работата в такава среда. Наложиха се да бъдат сключени *ad hoc* договорености, които позволиха на Комисията да продължи с изпълнението на програмата, като спазва принципите на добро финансово управление.

Трябва да се припомни, че в случая на подобни програми за помощи, финансирани от ЕО, във финансовите споразумения с правителството на държавата бенефициер обикновено се определят правилата и условията, при които се предоставя помощта. С тях се регламентират въпроси като данъчно облагане, разрешения за работа и пребиваване. За тази програма за подпомагане на икономическото развитие на кипърските турци не съществуват такива споразумения. Ето защо за изпълнението на тази програма Комисията трябва да разчита на разбирането си за настоящите ред и условия, които се прилагат на място. Те нямат законна сила и могат да се променят в периода на договора. Следователно като сключва договорни споразумения с изпълнителите, Комисията рискува да поеме отговорности, които обикновено не се срещат в контекст, в който съществува финансово споразумение. Изпълнителите могат да определят за своите услуги по-висока цена, за да се предпазят от тази несигурност.

²

Настаняването в новите помещения бе осъществено през юни 2008 г.

Комисията разчита до голяма степен на подкрепата на общността на кипърските турци, за да осигури успеха на тази програма, на първо място, в етапа на изпълнение и на второ място, в гарантирането на устойчивостта на приключените проекти. Комисията се стреми да накара местните бенефициери да участват в проектите, финансирани от ЕО. Експерти, които са кипърски турци, са включени в изготвянето на технически спецификации и технически задания. Заинтересованите представители на кипърските турци участват активно в тръжната процедура със свои експерти, включени в работни групи за оценка на търга. След като бъдат възложени договорите, заинтересованите представители на кипърските турци, ще играят активна роля в управителните комитети.

Общността на кипърските турци посочи отговорни лица за всеки проект. Бе сформирован комитет за подпомагане. Кипърските турци не са свикнали с процедурите на ЕО. Кривата на усвояване е стръмна и макар да е постигнат значителен напредък, резултатите са смесени, що се отнася до капацитета за усвояване на средствата. Необходимо е да се направи повече, за да се гарантира устойчивост в дългосрочен план. Краткият срок, в който Комисията трябва да сключи договори по програмата за помощи, е допълнително усложнение.

Някои от рисковете, очертани в първия годишен доклад, и по-специално начина, по който целият политически контекст влияе на усвояването на помощта, се проявиха по време на този отчетен период.

Проблеми възникнаха в проектите за помирение. Размислянето започна късно поради първоначалното нежелание на ръководството на кипърските турци да използва програмата за помощи за тези дейности. Проектът за преподаване на история (основаващ се на сътрудничеството, развито между преподаватели и синдикати от двете общности в периода 2004—2006 г.) не можа да започне поради притеснение на правителството на Република Кипър относно участието на Комисията в проект, който да бъде осъществен от Съвета на Европа.

Що се отнася до собствеността, значителният период от време, поискан от правителството на Република Кипър, за да предостави информация за имената на частните собственици сред кипърските гърци, доведе до закъснения във вече претоварения график. Наваксването на закъснението ще зависи, *inter alia*, от по-бързото разпространение на такава информация.

Строителните работи, услугите и доставките се извършват съгласно правилата на ЕО за предоставяне на външна помощ. По време на отчетния период първите открити процедури за възлагане на обществени поръчки за строителни работи бяха отрицателно повлияни от решението на местните изпълнители сред кипърските турци да не вземат участие в обществени поръчки, финансирани от ЕО, тъй като откритият и конкурентен подход на провеждане на търгове съгласно правилата на ЕО за възлагане на обществени поръчки застрашава местните интереси.

4.2. Напредък по целите

Финансовата помощ в рамките на програмата за помощи бе насочена към пет приоритетни цели (вж. приложение 1 за разбивка на средствата по цели и по проекти). Отпуснатите общо 259 млн. EUR. 240,15 млн. EUR бяха предназначени

за оперативната част на програмата за помощи. Основните дейности и въпроси по време на отчетния период бяха следните:

4.2.1. Цел 1: Развитие и реструктуриране на инфраструктурата

По време на отчетния период дейностите бяха насочени към откриване на процедури за възлагане на обществени поръчки за услуги с цел подготовка на концептуален проект и тръжни документи за големи строителни работи и компоненти за доставка, които да бъдат финансирани по този приоритет.

Откриването на първата процедура за възлагане на обществени поръчки за строителни работи във връзка с така необходимата подмяна на азбестови тръби в северната част на Никозия срещна трудности, които се задълбочиха от решението на местни дружества на кипърските турци да не участват в нея (вж. точка 4.1 по-горе). Бяха получени няколко оферти (сравнително ниската стойност на офертите показва, че не е проявен голям интерес от международните строителни дружества) като нито една оферта не отговори на изискванията и тръжната процедура трябваше да бъде прекратена³.

Що се отнася до опазването на околната среда, Комисията се постара да ускори подготвянето на план за управление на полуостров Карпаз. През лятото на 2007 г. изграждането на електрическа линия от село Дипкарпаз/Ризокарпасо до края на полуостров Карпаз предизвика безпокойство, че неконтролираното развитие би застрашило екологичната стойност на района, откъдето възникна необходимост да се окаже помощ на общността на кипърските турци, за да се подготви бързо план за управление на специално защитения район на Карпаз. Липсата на подходящи оферти от изпълнители, сключили рамкови договори, доведе до решението за включване на тази дейност в тръжната процедура за основни услуги, открита за тази цел⁴.

Бе подписан договор за „Проучване на възможностите за извършване на рехабилитация на миннодобивен район *Lefke*“. Преди да бъде подписан договорът, Комисията бе уведомена, че на дружество от частния сектор е била възложена концесия за почистване на района в замяна на придобиване на права за изграждане на свободна пристанищна зона в околността. Комисията подписа договора едва когато стана ясно, че избраният консултант е в състояние да работи ефективно и да спазва договорните си задължения.

През есента бе завършен и обсъден с общността на кипърските турци проект на план за управление на твърди отпадъци. Този план е важна предпоставка за възлагане на обществена поръчка за строителни работи в рамките на програмата за управление на твърди отпадъци. Бяха предвидени варианти за местоположението на ново депо за отпадъци и на станция за прехвърляне на отпадъците.

В енергийния сектор подготовката на първия търг за доставка на електромери изостана от графика, поради закъснения при получаването на коментари от заинтересовани представители на кипърските турци относно техническите

³ Решението за прекратяване на тръжната процедура бе взето през февруари 2008 г.

⁴ През април 2008 г. Комисията подписа договор за услуги „Техническа помощ за управление и защита на потенциални обекти от Натура 2000 в северната част на Кипър“.

спецификации. Помощта на ЕО за системата SCADA⁵ закъсня, тъй като заинтересованите страни проучваха възможностите за финансиране на проекта от различни източници.

В областта на далекосъобщенията бе извършено планираното изследване за преглед на концепцията, за да се подготви техническата помощ за реструктуриране на сектора във връзка с регламентирането и работата на мрежите, както и за да се осигурят необходимите инвестиции за подобряване на съществуващата оперативна инфраструктура, така че тя да бъде напълно съвместима с мрежите, работещи на базата на ИД⁶, и да може да достигне потребителите в отдалечените райони.

Бе стартирана програмата за сигурност по пътищата, като заедно с това бе сключен договор за компонент за управление на проекта.

4.2.2. Цел 2: Насърчаване на икономическото и социалното развитие

В областта на развитието на селските райони бе изготвен Временен план за развитие на селските райони, вследствие на който бе открита пилотна процедура за покана за представяне на предложения от земеделски стопани, насочена към подобряване на хигиената във фермите за овце и кози.

Що се отнася до развитието на човешките ресурси, малък пилотен проект за доставка на оборудване в сферата на информационните технологии на три начални училища срещна трудности и трябваше да бъде отказан поради факта, че местните доставчици не подадоха оферти. Бе организиран двудневен семинар за обучение на главни учители в ръководни умения. Бяха сключени договорености с Европейската фондация за обучение, така че тя да може да оказва помощ на Комисията при изпълнението на програмата в сектора на развитие на човешките ресурси.

Модернизирането на градската и местната инфраструктура се осъществява при съвместното управление с ПРООН (Програмата на ООН за развитие). Бе започната последната фаза от строителните работи по реставрацията на сградата *Bedestan* в оградения град Никозия. Бяха определени села за пилотни проекти като реставрация на селски площи. Проект за възстановяване на доставката на вода в малко селце обаче трябваше да бъде отменен поради липсата на оферти от местни изпълнители.

Изпълнението на „Програмата за отпускане на заеми на микро- и малки предприятия“ срещна трудности, тъй като механизмът за изпълнение, установен с решение на Комисията (изпълнение чрез споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, сключено с банка за развитие, и чрез договор за услуги), се оказва неприложим и ще трябва да бъде преразгледан. Дотук се стигна вследствие на несъвместимост между стопанския характер на дейността на банките за развитие и изискването, произтичащо от Финансовия регламент на ЕО, според който отпускането на безвъзмездни средства не трябва да води до реализиране на печалба.

⁵ Контрол, визуализация и събиране на данни

⁶ Интернет доставчик

4.2.3. Цел 3: Насърчаване на помирението, мерки за изграждане на доверие и подкрепа за гражданското общество

Бе подписано споразумение за предоставяне на безвъзмездни средства с цел подпомагане на Комитета за безследно изчезналите лица (КИЛ). Вноската на ЕО е най-голямата самостоятелна финансова вноска в КИЛ. През 2007 г. КИЛ достигна важен етап от дейността си, като започна да връща тленни останки на изчезнали лица на техните семейства. С подкрепата на ЕО бе създаден и уебсайт на три езика (английски, гръцки и турски). Бе открита първата процедура за покана за представяне на предложения в подкрепа на гражданското общество.

Успешното изпълнение на програмата в тази област зависи до голяма степен от политическия контекст. В това отношение се откритоха следните проблеми:

- (1) *Разминиране*: споразумението за отпускане на безвъзмездни средства бе подписано с ПРООН през март 2007 г., но изпълнението му бе ефективно блокирано до юли поради резервираност на ръководството на кипърските турци. Тяхната първоначална позиция бе, че разминирането трябва да се финансира чрез различни бюджетни средства подобно на това в периода 2004—2006 г.⁷, а не от програмата за помощи на стойност 259 млн. EUR. Освен това, едва през декември 2007 г. бе постигнато споразумение между мироподдържащите сили на ООН в Кипър (UNFICYP) и турската армия за предоставяне на необходимата информация (напр. карти на минираните участъци) с цел бързо осъществяване на дейностите по разминиране. През април, малко след подписването на договора, ПРООН разположи екип по разминиране на място. Тези закъснения доведоха до допълнителни, непредвидени в началото разходи.
- (2) *Проект за преподаване на история*: Комисията подписа договора през юли 2007 г., но Съветът на Европа не го приподписа, тъй като реши, че не е в позиция да изпълнява проекта. Република Кипър представи възражения, заявявайки че начинът, по който е структуриран и финансиран проектът, променя вече съществуващата рамка за сътрудничество на страната със Съвета на Европа, и поиска сключването на официални договорености (чрез подписване на меморандум за разбирателство)⁸, които са неприемливи за Съвета на Европа.
- (3) *Академия по политическо обучение*: въпреки че договорът бе подписан по време на отчетния период, Съветът на Европа реши да отложи изпълнението му до приключването на президентските избори в Република Кипър през февруари 2008 г.

4.2.4. Цел 4: Сближаване на общността на кипърските турци и Европейския съюз

Основното постижение, което може да се отчете, е приключването на първата процедура за покана за представяне на предложения за стипендии за академичната

⁷ В периода 2004—2006 г. Кипър получи 5 млн. EUR за разминиране чрез пилотен проект/подготвителна дейност.

⁸ Към момента на приемане на този доклад проектът продължава да бъде блокиран. Измина повече от година и договорът ще трябва да бъде изменен, за да отрази промененото положение.

2007/2008 година, за която бяха осигурени 105 стипендии (25 за преподаватели, 80 за студенти), но бяха получени само 39 заявления, което доведе до отпускането на само 30 стипендии (за 15 преподаватели и 15 студенти). Малкият брой кандидатури, най-вече от студенти, бе отдаден на новостите на схемата и липсата на достатъчно време за правилното ѝ популяризиране. Освен това, местните университети могат да загубят прихода от такси от студентите, които напускат, за да учат една година в чужбина, откъдето идва и нежеланието им да направят схемата достъпна за своите студенти. Програмата бе разширена, така че да включи студентите, записани в магистърски и докторски програми за академичната 2008/2009 година, за които през септември бе открита процедура за покана за представяне на предложения.

4.2.5. *Цел 5: Подготовка на общността на кипърските турци за въвеждане и прилагане на достиженията на правото на Общността*

Тази приоритетна цел се осъществява главно чрез Инструмента за техническо подпомагане и обмен на информация (TAIEX) на Комисията.

До края на 2007 г. бяха организирани 122 мероприятия с участието на 197 експерти. Помощта бе насочена предимно към петте области, посочени по-долу. Голяма част от нея бе допълнение към свързани инвестиционни проекти и схеми за предоставяне на безвъзмездни средства, финансирани от други части на програмата за помощи.

- Помощ за прилагането на регламента за демаркационната линия, по-специално чрез мобилизирането на фитосанитарни експерти с цел контрол на засаждането, отглеждането, прибирането и търговията с картофи.
- Селско стопанство, по-специално анализ на съществуващите политики и необходимите реформи за бъдещо въвеждане на достиженията на правото на Общността. Определянето на приоритетите за Временната програма за развитие на селското стопанство бе основна дейност.
- Околна среда, по-специално определяне на приоритетни области за бъдещо обучение и изграждане на капацитет във връзка с достиженията на правото на ЕС. Дейността, свързана с определяне на границите на защитените природни обекти с бъдещ потенциален статут на обекти от Натура 2000, е подходящ пример, при който са предвидени планове за управление по цел 2.
- Безопасност на храните, при която дейностите включваха подкрепа за общността на кипърските турци в отговор на огнището на болестта шап на острова през октомври 2007 г.; оценка на бъдещите нужди от инвестиции, за да се изпълнят ветеринарните стандарти както по отношение на здравето на животните, така и по отношение на ветеринарните аспекти на общественото здравеопазване; и приоритети за бъдещо обучение и изграждане на капацитет във връзка с достиженията на правото на ЕС.
- Статистически данни, включително анализ на нуждите за изготвяне на по-надежден и съпоставим набор от данни за северната част на Кипър, който би спомогнал за събирането на статистически данни за целия остров в съответствие със стандартите на ЕС след обединението.

В рамките на тази приоритетна цел бе стартиран проект за извършване на преглед на сегашния начин, по който се предоставят съществуващите екологични услуги, и за предлагане на подобрения.

4.2.6. Фонд за неразпределена техническа помощ и програмен резерв

Фондът не е използван по време на отчетния период.

4.2.7. Финансова помощ за покриване на административните разходи по член 4, параграф 3 от Регламента за помощта

Общо 18,85 млн. EUR (т.е 7,2 % от цялата финансова подкрепа) бяха заделени за подпомагане на Комисията при изпълнението на програмата за помощи. Помощта покрива разходите за персонал, участващ в изпълнението на програмата, (договорно нает персонал и командировани национални експерти) и разходите за техните командировки, както и разходите, свързани с Офиса за подпомагане на програмата. Бяха подписани договори за подпомагане на Комисията в процеса на сключване на договори, напр. изготвяне на технически задания, изготвяне на оценка на предложения и др.

4.3. Финансово изпълнение (договори и плащания)

В приложения 2 и 3 се изброяват съответно договорите, подписани по време на отчетния период и като цяло.

4.3.1. Сключване на договори

По време на отчетния период са подписани договори на обща стойност 17,5 млн. EUR. От тази сума около 17 млн. EUR са за договори от оперативната част на програмата за помощи, а около 0,5 млн. EUR са за спомагателни дейности по член 4, параграф 3 от Регламента за помощ.

До края на 2007 г. бяха подписани договори на обща стойност от почти 33 млн. EUR. От тази сума около 31,2 млн. EUR са за договори от оперативната част на програмата за помощи, а 1,8 млн. EUR са за спомагателни дейности. В приложение 4 е показана разбивката на средствата за договорите от оперативната част и спомагателните дейности.

4.3.2. Плащания

По време на отчетния период Комисията изплати на своите изпълнители сумата от около 8,1 млн. EUR и изразходва около 0,9 млн. EUR за разходи за персонал и командировки⁹.

До края на 2007 г. Комисията изплати на своите изпълнители общата сума от около 12,29 млн. EUR и изразходва около 1,24 млн. EUR за разходи за персонал и командировки.

⁹ Разходите за персонал и командировки се осчетоводяват отделно от другите разходи за подкрепа поради специфичния характер на тези дейности.

4.4. Мониторинг

По време на отчетния период Комисията създаде Механизъм за преглед на изпълнението (МПИ), включващ бенефициерите, които са кипърските турци. Целта на МПИ е да се извършва периодичен преглед на напредъка относно постигането на целите на програмата и да се подкрепят ефективността и качеството при изпълнението на програмата за помощи за общността на кипърските турци. Освен това, с него се цели и максимално участие в програмата от страна на бенефициерите, които са кипърски турци, като това е решаваща предпоставка за гарантиране на успех на изпълнението и на устойчивост.

Първата среща на участниците в МПИ се проведе на 20 септември 2007 г. Впоследствие бяха определени редица дейности, за да се ускори и подобри изпълнението на програмата, като постигнатото по тях се контролираше отблизо чрез редовни срещи между програмния екип и бенефициерите и заинтересованите представители на кипърските турци.

4.5. Информация, публичност и популяризиране

Популяризирането е важно, за да се покаже на цялата общност на кипърските турци, че ЕС ги подкрепя. По време на отчетния период бяха публикувани 15 съобщения за медиите¹⁰, по-специално, за да се наблегне на откриването на процедурите за покана за представяне на предложения и проекти. На медии на кипърските турци бяха дадени две интервюта. Бяха организирани три основни мероприятия за популяризиране: 1) прием „Приятно пътуване“ (в който взе участие лидерът на кипърските турци Mehmet Ali Talat); за студентите и преподавателите, на които бе отпусната стипендия от Общността за академичната 2007/2008 година; 2) церемония за отбелязване на шестте години успешно сътрудничество между ПРООН и Комисията по повод подписването на последното споразумение за отпускане на безвъзмездни средства, планирано в рамките на програмата; и 3) създаване на финансиран от ЕО уебсайт на Комитета за безследно изчезналите лица. Бяха изготвени брошури за популяризиране на някои проекти и бе създаден уебсайт за насърчаване на схемата за стипендии от общността.

В допълнение, уебсайтът на ГД „Разширяване“:

http://ec.europa.eu/enlargement/turkish_cypriot_community/index_en.htm продължава да се използва за популяризиране на програмата за помощи и включва текста на Регламента за помощ, решенията на Комисията за финансиране и съпътстващите документи.

4.6. Консултации с правителството на Република Кипър

В декларация, включена в протокола на Съвета при приемането на Регламента за помощ, Комисията, като отчете сегашната политическа ситуация в Кипър, както и целта за интегриране и обединение на острова, *„заяви своята готовност да проведе консултации с правителството на Република Кипър по основните аспекти на осъществяване на подкрепата съгласно този регламент. Комисията заяви също така готовността си да консултира правителството на Република Кипър, ако проучванията за реализация оставят съмнения относно това дали*

¹⁰

От началото на изпълнението бяха публикувани общо 17 съобщения за медиите.

дейностите, финансирани съгласно този регламент, могат да засегнат правата на собственост.“

След фазата на програмиране бяха проведени срещи с представители на правителството на Република Кипър, и по-специално по време на посещението на острова от високопоставени служители на Комисията. По време на отчетния период бяха проведени седем такива посещения. Срещи на работно равнище бяха проведени и с представители на отрасловите министерства, по-специално в областта на околната среда, енергетиката и далекосъобщенията, за да се вземат предвид аспектите на планиране за целия остров, когато е целесъобразно, в съответствие със съображение 8 от Регламента за помощ.

Що се отнася до правата на собственост, по време на отчетния период бяха започнати няколко малки инфраструктурни проекти, главно за модернизиране на градската и местната инфраструктура, чието изпълнение се осъществява чрез съвместно управление с ПРООН. За тази цел Комисията поиска помощта на Република Кипър, която да потвърди имената на частните собственици. Срокът, поискан от Република Кипър, за да даде отговор на тези запитвания, се оказва дълъг. Този срок рискува да се превърне в основна пречка, излагаща на риск проектите за инвестиции. Получаването на имената на частните собственици е само първата стъпка. След това Комисията трябва да поиска и получи тяхното съгласие, преди да бъдат подписани договорите за строителни работи.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

По време на отчетния период дейностите бяха насочени към:

- (1) постигане на добро темпо на изпълнение: бяха предприети подготвителни мерки за подготовка на тръжни документи и бяха открити процедури за покани за представяне на предложения за схемите за отпускане на безвъзмездни средства и за възлагане на договори за строителни работи и услуги. Всички преки споразумения, които не доведоха до покани за представяне на предложения съгласно посоченото в решенията на Комисията, бяха подписани с ПРООН и Съвета на Европа с изключение на проекта за преподаване на история, който не бе приподписан от Съвета на Европа.
- (2) консолидиране на механизмите на изпълнение чрез наемане на допълнителен персонал и въвеждане на необходимите процедури за изпълнение. Поради специфичния характер на програмата и контекста, в който действа Комисията, се стигна до специални договорености.

Изпълнението е и продължава да бъде трудно, заради уникалния контекст, в който действа Комисията. Някои от предизвикателствата, посочени в първия годишен отчет, се проявиха и в хода на 2007 г. и продължават да бъдат валидни за останалата част от срока на изпълнение:

- (1) Кратки срокове за сключване на договори и съкращаване на продължителността на програмата:

- а) Сключването на договори за широкомащабни инфраструктурни инвестиции в срок от три години се оказва предизвикателство поради липсата на предварителна подготовка на проекта.
- б) Дейностите, планирани да се осъществяват на годишна база, могат да се осъществяват единствено в рамките на три последователни години (2007—2009 г.), а не както бе първоначално планирано в рамките на пет (2005—2009 г.). 2009 г. ще бъде последната година, когато ще бъдат открити процедури за покана за представяне на предложения за схеми за безвъзмездни средства за земеделски стопани, училища, местни общини, организации на гражданското общество и др. Последната процедура за покана за представяне на предложения във връзка със схемата за стипендии ще бъде открита през септември 2008 г. Ще е необходимо допълнително финансиране, за да продължи помощта за общността на кипърските турци след 2009 г.
- (2) Проблемът, свързан със собствеността: местоположението на много от планираните инфраструктурни инвестиции все още предстои да бъде определено. Предвид размерът на частната собственост, притежавана от кипърски гърци¹¹, някои инвестиции ще могат да се осъществят само ако тези собственици дадат своето съгласие. Дългият срок, изискан от правителството на Република Кипър, за да предостави информация за имената на частните собственици и необходимостта да се получи съгласие, трябва да се прибави към вече натоварения график за изпълнение. Ще бъдат изготвени резервни проекти, за да се намали рискът от неизпълнение на някои проекти поради несъгласие от страна на собствениците, но това може да не е достатъчно ефективна мярка, за да се гарантира сключване на договори за всички планирани инвестиционни проекти. Малък капацитет за усвояване на средствата от страна на общността бенефициер: общността на кипърските турци е малка и не разполага с добра структура, за да получи толкова много ресурси за толкова кратко време. Въпреки увеличаващото се участие и сътрудничеството, резултатите в тази сфера са все още смесени.
- (3) Сътрудничество между общността на кипърските турци и общността на кипърските гърци: успехът на програмата за постигане на общата цел за улесняване на обединението на Кипър зависи в голяма степен от успешното сътрудничество между двете общности на острова. Политически въпроси, които сами по себе си не са пряко свързани с програмата за помощи, а по-скоро с общия политически контекст, могат да предизвикат всяка от общностите да блокира изпълнението на някои части от програмата. Изпълнението би било улеснено до голяма степен от напредъка на процеса на обединение. Решението, взето от двамата ръководители, за започване на цялостни преговори на 3 септември 2008 г. в рамките на помирителната мисия на генералния секретар на Обединените нации ще създаде положителна рамка за улесняване на изпълнението и за успех на тази програма за помощи.

¹¹ Счита се, че 78 % от частно притежаваната земя в северната част на Кипър принадлежи на кипърски гърци.